

Ion Zubașcu (1948 – 2011) a nutrit credința în vocația pentru eposul liric rapsodiat în sonuri vizionar-epopeice. El și-a însușit marile viziuni cosmogonice ale omenirii pentru a realiza o mai dreaptă înțelegere și cinstire a celor ce țin de neamul său și pentru a preamări prin cântul raportat la mari întinderi temporale traversarea deșertului istoric de către etnia sa. Convins de responsabilitatea creatorului ca întemeietor de grai al unei lumi pândite de semnele declinului, autorul „Omului disponibil” (volum din 1999) a luat asupra lui o sarcină majoră care, din experiență a cunoașterii, capătă turnura unei drame existențiale. Cuvintele semnifică existența, dar și existența influențează devenirea cuvântului; zbaterea lăuntrică se dă între impulsul creator abstract și cel concret-vital: „Trebuie să-miucid mama, soția și sora/ ca să renunț definitiv la cuvinte?”

Sursa versurilor este captată dintr-o istorie și o filosofie folclorică; auzul i se trage poetului înapoi în vreme, privirea pătrunde dincolo de suprafața toposului maramureșan, deoarece drumul regresiv înspre pământul de origine îi este încurajat de traseele protomioritice. Năzuința este de a „dacifica” și reînvia, sub vraja funcției „homeopietice”, un univers mitic și o lume „ce gândea în basme”, întrucât se exprimă convingerea că descifrarea fundamentelor noastre ființiale trebuie începută cu timpurile străvechi ale formării limbii. „... Sunt multiplicat/ în toate cuvintele limbii române ca o rază limpede/ în cristallul întunecat dintr-o peșteră”.

„Rapsodul” nostru a vădit predilecția pentru dimensiunile epopeice ale atitudinii și pentru

Vasile SPIRIDON

Omul indisponibil

integrarea confesiunii sale în depozitarul sensibilității colective. Doar „mithos”-ul și ritualul dialogic ce exprimă bucuria comunitară pot conferi istoriei veritabilul sens întemeietor. Aidoma posturii asumate de Octavian Goga în „Rugăciune”, poetul își arogă doar rolul de exponent ce rostește monologul-sinteză, cu inflexiuni de jale costiniană, pe un fundal de istorie densă. Rugăciunea „diacului Ion” este însoțită de gesturile aflate în consonanță cu declinarea: înclinarea și închinarea. Căutarea de înțelesuri ale realității autohtone ce conferă matcei spirituale un destin aparte reprezintă o investitură permanentă, dar autorul își declină ipostaza de „poeta vates” premonitoriu, avertizând doar predicativ istoriei sau al ieșirii din existența noastră originară. „...Îi las, așadar, pe toți/ cei care cred că istoria se măsoară cu cotul/ să mi-o ia înainte. Într-o lume eminentă turistică/ e nevoie de câteva puncte statornice...” Lirismul său poartă pecetea ardenței sporite de conștiința unei investituri angajante: „Am vrut să fiu un destin și moartea/ mă constrânge să fiu doar o operă”. Față cu dificultățile declarative, versurile

sunt pe alocuri prea expositive (meteahnă epopeică), cad în verbiu oracular și diluează prin redundanță unele intuiții prețioase.

Evocarea copilăriei, marcată de absența tutelei paterne, reprezintă un pretext de reconstituire a atmosferei cadrului patriarhal viguros în toată aura arhaizant bucolică pe care satul maramureșan o păstrează încă. Apropierea de lucruri se înfăptuiește printr-o prealabilă verificare a înrudirii cu firea lor, cu tiparele existențiale dăinuitoare într-un topos „bioritic” afectiv, aflat în perpetuu stare

genezică. Pe lângă factologia epică, evocarea face loc descripției ritualice a unor obiceiuri și îndeletniciri în taina cărora poetul pătrunde cu sentimentul inițierii. Înțelegerea poeziei și muzicii ca armonie între cer și pământ, ca acomodare între lumină și întuneric se poate găsi în viziunea panoramică de sorginte epopeică, ce ridică chthonicul la rang cosmic. Tonul de exaltare și patos patriotic, de participare la comuniunea în sacralitate dau verbului poetic un fior emoțional dublat de o atitudine

religioasă: un suflu biblic bântuie peste undele poemului și pune semnul echivalenței între divinitate, viață și iubire.

Ion Zubașcu a convocat eseuri poematice evocatoare pentru o etnie cheltuită grav sub semnul statorniciei și primejduită de pierderea memoriei istorice. „E trist când trebuie să înalți monumentul strămoșului/ ca să-ți mai aduci aminte de el. Sau ca o justificare în fața/ străinului...” Potrivit logicii interne a viziunii sale, poetul maramureșean exaltă lirismul simplu și elevat în esență, caută argumente justificatoare pentru măreția propriei poezii și a unor permanențe lirice dincolo de mode și timp, asumându-și riscurile anacronismului într-o perioadă denumită îndeobște postmodernă. Ion Zubașcu ar fi putut oricând să-și transsubstanțieze numele de botez prin introducerea unei vocale, asemenea înainte mergătorului său, Ioan Alexandru, în ale „imnelor” provinciilor românești.

Vasile SPIRIDON

Alex Reuter și Andreea Dumitriu, „I Is Another”

• *fotografie, stopmotion, intervenție urbană, video, performance la Galeria „Frunzetti” din Bacău*

Alex Reuter și Andreea Dumitriu au început cu desemnarea unui spațiu absolut și a unui timp absolut pentru exercițiul lor. Au izolat galeria de orice posibil rapel la realul confuz (*simplu, prin opturarea ferestrelor și rularea unui ritm muzical dinamic*). Au mediat lumina și sunetul, cele ce fac inteligibile dimensiunile noastre, pentru un spațiu și timp doar al evenimentului propus: *I Is Another*.

În acest continuum (care îndeplinește criteriile de poetică a dramei) cele două au mai schițat un spațiu - scenă în care, în mare, și-au performat exercițiul, rostirea și înregistrarea emfatică a propoziției: HeiM=feRn (și cuvintele auxiliare: *acasă, departe*).

A fost o exhibare caleidoscopică și dinamică a părților de identitate, act total pe care și-l asumă, așa sau altfel, artistul contemporan. Aici, la Andreea Dumitriu și Alex Reuter, sub parafrizarea englezească a unei propoziții a lui Rimbaud (*Je est un autre*), se unifică actul creației cu creația propriu-zisă și se comunică, în mod integral și simultan, consumatorilor fețele, multiplele fețe ale operei de artă. La zi, la încheierea exercițiului, spațiul-celulă era complet scris/definit. Masca de gips folosită de Alex Reuter și Andreea Dumitriu era albastră și itinerase suprafața albă.

Iulian BUCUR

06/05/11 - 26/05/11

I IS ANOTHER

fotografie & stopmotion

ALEX

video - A. Dumitriu

vernisaaj 06/05/11 at 17:00

Galeriile Frunzetti - strada Nicolae Balcescu 12 Bacau

I is another

„A place called home”
(Un loc numit acasă)

Acasă (home) este bagajul nostru cultural și educațional, este ceea ce ne diferențiază și caracterizează ca identitate la nivel local, regional și global. Ce înseamnă acasă în condițiile globalizării și migrației? Este tot ce nu e acasă, neacasă?

Performance

De unde începe expoziția și unde se termină atelierul? Aceste granițe vor fi explorate în timpul performance-ului, care propune accesul la spațiul intim al creației. Performance e un termen pretențios. Asistăm de fapt la obișnuitul act dramatic realizat de autoare pentru ea însăși și în care singurul spectator e în mod obișnuit aparatul de fotografiat. Atelierul este adus în spațiul expoziției și suntem martori la un proiect în lucru: autoportrete care vor alcătui un

stopmotion. Performance-ul are loc atât în timpul vernisajului, cât și de câteva ori pe durata expoziției. Scoaterea atelierului din zona de intimitate și confort și introducerea spectatorului la bază ideea fotografiei ca teatru. Teatru nu neapărat în produsul final, fotografie și stopmotion, ci în procesul creației.

Performance-ul e un joc între spațiu, cuvinte și măști, în parte planificat, în parte improvizație pas cu pas. Subiectul gravitează în jurul cuvintelor: acasă, migrație, dor de casă și identitate.

Video

„Alex” este un crez artistic. Este structurat ca un colaj de imagini care dezvăluie sursele de inspirație, convingerile artistice și lucrările lui Alex Reuter. Celelalte producții video reprezintă un demers de explorare și redare a fotografiei ca act dramatic.

Andreea DUMITRIU

Conștient sau nu căutăm să ne încadrăm înfățișarea personală în idealul de frumusețe general acceptat. Acest ideal pare a fi de la sine înțeles, dar care sunt limitele lui și ce spune acesta despre prejudecățile noastre? Ce este masculin și ce este feminin? Ne încadrăm cu toții în acest sistem binar? Seria de autoportrete care dă și numele expoziției este o explorare personală a autoarei Alex Reuter.

Work buy die

Să reușești, să fii eficient, să produci, auzim aceste îndemnuri de mici. Dar cât timp și spațiu mai avem pentru a face acele lucruri mărunte care ne fac fericiți, pentru a petrece cu cei dragi, pentru a fi noi înșine?